

שאלתה: תהליכי שינוי אצל מתכשרים להוראה

1

מספר פריט: 11654

מיון: P24

סוג: מאמר

כותר: ממדיניות ליישום: הרפורמה במדיניות הפיתוח המקצועי בישראל –

נקודת המבט של מחוזות משרד החינוך

מחבר: אבידב-אונגר, אורית /ריינגולד, רוני

מו"ל: מכון מופ"ת

שנה: 2015

בתוך: דפים : כתב עת לעיון ולמחקר בחינוך

כרך: 59

עמודים: 207-230

מילות מערכת החינוך; התפתחות מקצועית; אופק חדש; שינוי; מבנה ארגוני;

מפתח: מדיניות חינוכית; רפורמה בחינוך;

כלי מחקר: [ראיון בנוגע לרפורמה במדיניות הפיתוח המקצועי בישראל](#)

טקסט מלא:

תקציר:

מחקר זה התמקד בבחינת תפיסותיהם ועמדותיהם של בעלי עניין במחוזות משרד החינוך באשר להטמעת השינוי במדיניות הפיתוח המקצועי כחלק מרפורמת "אופק חדש". עשרים וחמישה בעלי תפקידים בכירים בשמונת מחוזות משרד החינוך רואיינו במסגרת מחקר איכותני נרטיבי. נמצא כי קיימים כוחות אשר תורמים להטמעת השינויים וליישומם, כמו גם כוחות בולמים המעכבים את השגת יעדי המדיניות. מן הממצאים עולות תובנות מושגיות באשר להטמעה יעילה של שינוי מסובך ומורכב, כמו גם המלצות אופרטיביות לשיפור המדיניות ודרך יישומה. שתיים מההמלצות האלו הן להגדיל את מעורבותה של האקדמיה בתהליכי הפיתוח המקצועי של עובדי הוראה ולהגדיל את מעורבותם של מחוזות משרד החינוך בקביעת המדיניות.

.2

מספר פריט: 11740

מיון: 86.43.11

סוג: מאמר

כותר:

**Challenges confronting career-changing beginning
teachers: a qualitative study of professional scientists
becoming science teachers**

Watters, James J. /Diezmann, Carmel M

מחבר:

שנה: 2015

Journal of Science Teacher Education

בתוך:

כרך: v 26 n 2

עמודים: 163-192

מילות מפתח: קריירה; שינוי; מדעים; מורים; מורים מתחילים;

.3

מספר פריט: 11827

מיון: R1408

סוג: מחקר

כותר:

**'התאמת יחיד-ארגון' ומוכנות מורים לשינוי של "תוכנית התקשוב
הלאומית"**

מחבר:

כהן, גילת /ברנשטוק, גלית

מו"ל: אורנים

שנה: 2015

עמודים: 48

מקום: קרית טבעון

מילות מפתח: מורים; שינוי; קבלת שינויים; תקשוב; פדגוגיה;

מפתח:

תקציר:

בשנת הלימודים תשע"א הושקה "תוכנית התקשוב הלאומית- התאמת מערכת החינוך למאה ה-21", המבוססת על תקשוב מקיף ופדגוגיה חדשנית. מוכנות לשינוי משקפת את אמונותיהם, עמדותיהם וכוונותיהם של חברי הארגון בנוגע למידה בה השינוי המוצע נדרש והמידה בה חברי הארגון מסוגלים יהיו לבצע שינוי. המוכנות משקפת קוגניציות אשר עשויות להשפיע על התנהגויות האנשים ביחס לשינוי, כולל

מידת ההתנגדות לשינוי או תמיכה בו וכן נכונות להשפיע על המאמצים לממשו (Harris, 2002 & Mossholder, 1993 Armenakis & Armenakis, Haris) התאמת יחיד- ארגון היא הלימה בין מטרות נתפסות וערכים של היחיד לבין מטרות נתפסות וערכים של הארגון (Caldwell, 1991 & O'Reilly, Chatman). מטרות המחקר היו להעריך את מידת המוכנות לשינוי בקרב מורים בבתי ספר המשתתפים בתוכנית התקשוב הלאומית, ולבחון את הקשר בין התאמת ערכי היחיד והארגון למוכנותם של המורים לשינוי. כמו כן, עקב ייחודה של הרפורמה הנחקרת, שבה על המורים לאמץ טכנולוגיה חדשה במטרה לפתח פדגוגיה חדשנית, נבדקו הקשרים בין תפיסות לגבי השליטה המוקדמת בישומי תקשוב וההתנסות בתקשוב בבית הספר לבין מוכנות המורים לשינוי, בנוסף נבדקו הקשרים בין מאפייני הרקע הכללי והמקצועי של המורים למוכנותם לשינוי.

4

מספר פריט: 11796

מיון: P24

סוג: מאמר

כותר: זהות החוקר בעיני מורי המורים

מחבר: רובין, אסנת / צדיק, רינה

מו"ל: מכון חופ"ת

שנה: 2015

בתוך: דפים : כתב עת לעיון ולמחקר בחינוך

כרך: 60

עמודים: 36-58

מילות מפתח: מדריכים פדגוגיים; מורי מורים; מורים חוקרים; מחקר; מכללות למורים; שינוי; השכלה גבוהה;

טקסט מלא:

תקציר:

השינויים אשר מתחוללים בשנים האחרונות במערכת ההשכלה הגבוהה בארץ ובעולם מציבים במרכז השיח האקדמי את סוגיית מקומו של המחקר במכללות לחינוך. אף שקובעי המדיניות מייחסים חשיבות לפעילות המחקר במכללות, בפועל הפעילות הזו מועטה. נוסף על כך נשמעות טענות בדבר אי-התאמתו של המחקר ל'זהות הליבה' של מורי מורים – מעשה ההוראה. על מנת לבחון כיצד ה'חוקר' יכול להיות חלק קוהרנטי מזהותו של מורה המורים ולשקף את מהותו, נעשה במחקר 1 שימוש במתודולוגיה המשלבת בין שיטות מחקר כמותיות לשיטות מחקר איכותניות (mixed methods) כדי לאפיין את זהותו של 'מורה מורים חוקר' (התכונות המיוחסות לו והפעילויות המצופות ממנו) בעיני מורי המורים כמו כן נבדק אם יש הבדלים בין בעלי תפקידים במכללה לחינוך בתפיסת זהותו של 'מורה מורים חוקר' זה. הממצאים מעידים על מרכזיותן של תכונות המאפיינות את 'החוקר כלמדן' ועל הציפייה לכך שהלה ישתף אחרים בידע המחקרי שלו. נמצא כי המדריכים הפדגוגיים מעידים על עצמם כי הם חוקרים פחות ותופסים את

מורה המורים החוקר ככזה המתמקד בקידומו. חשיבות המחקר היא בחשיפת תפיסותיהם של מורי המורים את זהותו של החוקר ואת מקומו במכללה לחינוך, כמו גם בזיהוי גורמים אשר עשויים לתמוך בפיתוח זהותו הייחודית של מורה המורים באקדמיה

.5

מספר פריט:	11877
מיון:	P28
סוג:	מאמר
כותר:	עמדות מורים לחינוך גופני כלפי שינוי — מקרה רפורמת "אופק חדש"
מחבר:	זך, סימה /אינגלס, ורדה
מו"ל:	אוניברסיטת חיפה
שנה:	2015
בתוך:	עיונים במינהל ובארגון החינוך
כרך:	34
עמודים:	243-263
מילות מפתח:	אופק חדש; חינוך גופני; עמדות הורים; שינוי; רפורמה בחינוך;
תקציר:	

הרקע למאמר הנוכחי הוא הסכם "אופק חדש" שנחתם בין ממשלת ישראל לבין הסתדרות המורים במטרה לצמצם פערים בחינוך, לשפר את הישגי התלמידים, לטפח תלמידים מתקשים ומצטיינים ולחזק את מעמד המורה בחברה. במהותה משנה הרפורמה את שר המורים, את דרגות קידומם, את היקף שעות ההוראה ואת היקף שעות השהייה של המורה בבית הספר. מטרת המחקר הנוכחי היו: (1) לבחון מה הם דפוסי ההתנהגות המדווחים של המורים לחינוך גופני, בכל הקשור לפעילויות הנובעות מרפורמת "אופק חדש"; (2) לבחון את עמדות המורים כלפי השינוי שבא בעקבות יישום רפורמת "אופק חדש" ובנוסף לכך לברר אם הבדלים במשתני הרקע של המורים מסבירים הבדלים בעמדותיהם; ו-3) לבחון אילו משתנים מסבירים עמדה חיובית או שלילית כלפי הרפורמה. במחקר השתתפו 381 מורים לחינוך גופני מבתי ספר יסודיים ומחטיבות הביניים, מששת מחוזות הפיקוח של משרד החינוך, שני שאלוני דיווח עצמי שימשו במחקר: "שאלון יישום 'אופק חדש' בחינוך הגופני" ו"שאלון העמדה כלפי שינוי". תוצאות המחקר מראות כי השעות הפרטניות ושעות השהייה שנוספו במסגרת הרפורמה משמשות את המורים בכל המטלות הנדרשות מהם בהוראת החינוך הגופני. המורים הגיעו להשתלמות מתוך מוטיבציה פנימית לקידום וללא דרישה מיוחדת מהמערכת, מהמנהל או מהמפקח. בנוסף לכך ציינו המורים כי ההכנה לרפורמה לא הייתה מספקת. לדעת רובם ההכנה בישיבות המורים לא הייתה יעילה, והדעות בנוגע למקומה של המנהלת בהכנה לקראת הרפורמה היו חלוקות. השינוי המשמעותי ביותר היה הכבדה בעומס בעבודה. ניתוחי רגרסיה העלו כי מעורבות תלמידים בחיי בית הספר, ההכנה לקראת הרפורמה ומעמד המורה מסבירים 32.7% מהשונות של עמדתם החיובית של המורים לשינוי, ואילו מעמד המורה, עומס בעבודה והשתלמויות מסבירים 8% מהשונות של עמדתם השלילית. ממצאים אלה שופכים אור על חשיבות יחסי מורה-תלמיד, על החשיבות של הכנת צוות לקראת השינוי ועל החשיבות שמייחסים מורים לחינוך גופני למעמדם המייצגים מגזרים שונים. המקצועי.

.6

מספר פריט: 11879

M121 :מיון:
ספר מתודולוגיה :סוג:
Leadership for change in teacher education : voices of :כותר:
Canadian deans of education
Elliott-Johns, Susan E. :עורך:
Sense Publishers :מו"ל:
2015 :שנה:
115 :עמודים:
Rotterdam :מקום:
מילות מפתח: הכשרת מורים; מנהיגות; שינוי; רפלקציה;
תקציר:

הספר מציג מדגם עשיר של זוויות ראייה בנושא באוסף ייחודי של רפלקציות שנותרו ע"י דקנים של בתי ספר לחינוך. מוקד המחקר הזמין דיקנים לחשוב על מחקר, מדיניות ומעשה בעבודתם. המאמרים מציגים תובנות חשובות והבנות רחבות של האופי המורכב של עבודתם, ומברר תחומים המתייחסים להתנסויות ממשיות ולתהליכים רבי-פנים של הובלת שינוי בהכשרת מורים בהקשרים עכשוויים. רפלקציות כאלה מדגישות את התפקיד הביקורתי של הדיקנים בהצבת אתגרים, בתמיכה ובהגנה על גישות ורעיונות חדשים לפדגוגיה בהכשרת מורים, ובהברת המורכבויות שבהכנסת שינוי. הספר מאיר את ההיקף המוגבל של מחקר דומה בספרות הקיימת וממליץ על הקדשת תשומת לב במחקר ובמעשה להכשרת דיקנים ולתמיכה בלמידה מקצועית שלהם ובמנהיגו

.7

11880 :מספר פריט:
P24 :מיון:
מאמר :סוג:
התפתחות ייצוגי הזהות של סגל ההוראה בתהליך האקדמיזציה של :כותר:
המכללות
בן-אשר, סמדר :מחבר:
מכון מופ"ת :מו"ל:
2015 :שנה:
דפים : כתב עת לעיון ולמחקר בחינוך :בתוך:
61 :כרך:
11-31 :עמודים:
מילות מפתח: אקדמיזציה; מכללות למורים; מורי מורים; מורים חוקרים; אינטראקציה חברתית; שינוי; זהות עצמית;
תקציר:

כחלק מתהליך האקדמיזציה במוסדות להכשרת מורים, תהליך שביטוי הפורמלי הוא מעבר מסמינרים לחינוך למכללות אקדמיות, נדרשים מורי המורים לאמץ זהות של חוקרים, וזאת בדומה למרצים במוסדות אחרים להשכלה גבוהה. במחקר המתואר במאמר זה נבחנו הייצוגים החברתיים הרווחים בקרב מורי מכללה אקדמית בקשר לזהותם כמורים חוקרים. כמו כן נבחן אופן עיגונם של הייצוגים החברתיים כמורים חוקרים בפרקטיקות העבודה של מורי המורים במכללה. כפועל יוצא מהדרישה לעסוק במחקר גם נבחן באיזה אופן, לפי תפיסתם של מורי המורים, המכללה מסייעת להם או מקשה עליהם בתהליך השינוי

מהמחקר עולה כי קיימות שלוש דרכי התמודדות של מורי המורים עם תהליך השינוי: א) שימור הזהות הקודמת, כפי שמבטא הייצוג ההגמוני הישן, לפיו מורי המורים במכללה עוסקים רק בהוראה; ב) שילוב קבוצתי בין הוראה למחקר. שילוב כזה מתקיים במסגרת קבוצה דיסציפלינרית מקצועית באמצעות עריכת מחקרים משותפים העוסקים גם בתחום ההוראה של מורי המורים. זהות ה"חוקר" של מורים אלה היא חלק מזהותם כחברי המסלול שהם מלמדים בו; ג) גיבוש זהות עצמאית של מורה וחוקר באמצעות עריכת מחקרים אישיים שאינם עוסקים בהכרח רק בהוראה במכללה. הממצאים מראים כי על מנת שהייצוג ההגמוני החדש של מורה חוקר יהיה חלק מייצוגי זהותו האישית, יש לפתח סביבת עבודה אשר תתמוך בתרבות המחקר במכללה ותסייע למורי המורים בהתאם לאישיותם ולדרכי עבודתם. בחינת שאלות המחקר מנקודת המבט של תאוריית הייצוגים החברתיים מקורה בהבנה שהתפתחות הזהות 'מורה וחוקר' היא תהליך חברתי המתעצב תוך כדי שיח מתמיד בתוך קבוצת העמיתים

.8

מספר פריט: 11465
מיון: 10.121.3
סוג: מאמר
כותר: התמודדות של מרצים במכללה עם תמורות ושינויים כפי שהיא נבנית במטלה של הפקת מטפורות
מחבר: קופפרברג, עירית /רוסו-צימט, גילה
עורך: עזר, חנה
מו"ל: מכון מופ"ת
סידרה: כליל
שנה: 2014
בתוך: מבעד לעדשת הזהות המקצועית: מחקר שיתופי רב-שיטות כגישה להבנת הזהות של מכשירי מורים
עמודים: 73-86
מקום: תל-אביב
מילות מפתח: התמודדות; שינוי; חדר מורים; מטפורה; הכשרת מורים; מחקר

.9

מספר פריט: 11536
מיון: P106
סוג: מאמר
כותר: מודל יישומי לעיצוב זהות מקצועית של מחנך כמנהיג מוביל שינוי
מחבר: אייל, ליאת
מו"ל: מכון מופ"ת
שנה: 2014
בתוך: ביטאון מכון מופ"ת
כרך: 53
עמודים: 44-50
מילות מפתח: זהות מקצועית; מחנכים; מנהיגות; שינוי; הכשרה מקצועית;
טקסט מלא:

תקציר:

אפשר ומומלץ להתחיל את ההכשרה למנהיגות חינוכית כבר בשלבי ההכשרה הראשוניים של המורה, בלימודיו לתעודת ההסמכה להוראה. כך יפתח המורה כבר מראשית דרכו תפיסת תפקיד של מחנך, שאינו רק מומחה בתחום הידע ודרכי הוראה, כי אם גם יוזם שינויים ומוביל אותם באופן פעיל במערכת החינוכית והחברתית

.10

מספר פריט: 11540

מיון: P04

סוג: מאמר

כותר: "היזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה": הזיקה בין השינוי המבני במערכת החינוך העל-יסודית לבין השינוי במבנה השכלה גבוהה בישראל

מחבר: וולנסקי, עמי

מו"ל: אוניברסיטת חיפה

סידרה: סידרה חדשה

שנה: 2014

בתוך: עיונים בחינוך

כרך: 9-10

עמודים: 44-85

מילות מפתח: מערכת החינוך; שינוי חינוכי; השכלה גבוהה; בתי-ספר תיכוניים

.11

מספר פריט: 11659

מיון: P56

סוג: מאמר

כותר: תפיסת ההוראה כפרופסיה ועמדות של גננות כלפי שינויים פדגוגיים

מחבר: משכית, דיצה / פירסטטר, אסתר

מו"ל: גורדון

שנה: 2014

בתוך: רב-גוונים : מחקר ושיח

כרך: 14

עמודים: 111-134

מילות מפתח: תפיסה; תפיסת תפקיד; הוראה; עמדות; שינוי; גננות; הוראה; גני ילדים; ותק בעבודה;

תקציר:

תפיסת מקצוע ההוראה כפרופסיה, בצד הדרישה להתחדש ולהתייעל במסגרת המחויבות המקצועית מופנית לא רק כלפי מורים אלא גם כלפי גננות העובדות במסגרת הציבורית והפרטית כאחת. בזיקה לכך בחן המחקר הנוכחי את הקשרים בין תפיסתן של גננות את ההוראה בגן כפרופסיה לבין עמדותיהן כלפי שינויים פדגוגיים. המחקר התמקד בזיהוי התפיסה של גננות את ההוראה בגן כפרופסיה בזיקה לוותק בעבודה, בזיקה למסגרת החינוכית שבה עובדת הגננת ובזיהוי עמדות של גננות כלפי שינויים פדגוגיים בזיקה לוותק

בעבודה ובזיקה למסגרת החינוכית שבה עובדת הגנת, מסגרת ממלכתית ומסגרת פרטית. במחקר השתתפו 101 גננות העובדות בשתי המסגרות ממצאי המחקר מצביעים על מתאמים מובהקים בין תפיסת ההוראה כפרופסיה לבין ציון העמדה כלפי שינויים פדגוגיים ועל הבדלים בתפיסת ההוראה כפרופסיה ובעמדות כפי שינויים פדגוגיים בזיקה לשנות הוותק של הגנת ולמסגרת שבה היא עובדת. בממצאים אלה יש כדי לשמש בסיס לחקר התהליכים הנדרשים להעצמתן של גננות ובכך להעצמת מעמדה של ההוראה בגן כמקצוע

12

מספר פריט: 11074
מיון: 10.113.2
סוג: מאמר
כותר: הפיתוח המקצועי בעידן של רפורמות ושינויים: משמעויות של תפיסת הרצף
מחבר: אבידב-אונגר, אורית
עורך: שמעוני, שרה /אבידב-אונגר, אורית
מו"ל: מכון מופ"ת /משרד החינוך
שנה: 2013
בתוך: על הרצף: הכשרה, התמחות ופיתוח מקצועי של מורים – מדיניות, תאוריה ומעשה
עמודים: 197-226
מקום: תל-אביב
מילות מפתח: התפתחות מקצועית; רפורמה בחינוך; רפורמה; שינוי; תפיסה;

13

מספר פריט: 11209
מיון: 10.115.3
סוג: מאמר
כותר: Teacher educators as agents of change: a Hong Kong perspective
מחבר: Tsui-san Ng, Teresa /Chi-Kin Lee, John /Kwok lau, Chun Ben-Peretz, Miriam /Kleeman, Sara /Reichenberg, Rivka /Shimoni, Sarah
עורך:
מו"ל: Lanham : Rowman & Littlefield Education /Mofet institute
שנה: 2013
בתוך: Embracing the social and the creative : new scenarios for teacher education
עמודים: 71-83
מילות מפתח: מורי מורים; הכשרת מורים; שינוי; השכלה גבוהה; חינוך גבוה

14

מספר פריט: 11283
מיון: 10.117.2

סוג: מאמר
כותר: **התנגדות מורים לשינוי בראי הלשון - מילים וצירופים**
מחבר: ארגמן, עינב / אלכסנדר, גד
עורך: אלפרט, ברכה / שלסקי, שמחה
מו"ל: מכון מופ"ת
סידרה: כליל
שנה: 2013
בתוך: הכיתה ובית הספר במבט מקרוב
עמודים: 505-533
מקום: תל-אביב
מילות מפתח: התנגדות לשינוי; מורים; לשון; לשון עברית;

.15

מספר פריט: 11287

מיון: P24

סוג: מאמר
כותר: **מעבר מהדגם המסורתי בהתנסות המעשית לדגם השיתופי -
סיסמה או צורך השעה?**
מחבר: עליאן, סלמאן / דניאל-סעד, אלכסנדרה
מו"ל: מכון מופ"ת
שנה: 2013
בתוך: דפים : כתב עת לעיון ולמחקר בחינוך
כרך: 56
עמודים: 35-59
מילות התפתחות מקצועית; מדריכים פדגוגיים; התנסות מעשית; הדרכה
מפתח: פדגוגית; שינוי; בית ספר להתפתחות מקצועית;

 טקסט מלא:

תקציר:

מאמר זה מתאר תהליך של שינוי במודל ההדרכה הפדגוגית שעבר צוות מדריכים פדגוגיים (מד"פים) במכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל - חיפה, ואת אופן ביצועו הלכה למעשה. מטרת המחקר הייתה לבחון את השפעתה של השתלמות בנושא "מודל של שותפות מכללה- בית ספר" על השינוי התפיסתי והפרקטי של תפקיד המדריך הפדגוגי כמו גם את יצירתה של תחושת דחיפות לצורך בשינוי

במודל ההדרכה. שאלת המחקר הייתה באיזו מידה תרמה תכנית ההשתלמות במודל ה-PDS להתפתחותם המקצועית של המשתתפים ועוררה בהם תחושת דחיפות לשינוי של דגם ההדרכה. במחקר השתתפו 28 מדריכים פדגוגיים ושלושה בעלי תפקידים. כלי המחקר היו שאלון שנבנה לצורכי מחקר זה וריאיון חצי-מובנה עם בעלי התפקידים. ממצאי המחקר העידו כי התכנים של ההשתלמות השפיעו במידה רבה על יצירתה של תחושת דחיפות למעבר לדגם השיתופי, וכי היא תרמה להתפתחותם המקצועית של המד"פים ועוררה בהם מוטיבציה להמשיך ולהשתלם בעתיד. המסקנות העולות מהמחקר הן שתכנית ההשתלמות מקצועית מובנית וחזון ברור של הצוות המנהיג שינוי תורמים לשכנוע פנימי למחויבות ולאחריות לשינוי בקרב המדריכים

.16

מספר פריט: 11397

מיון: R1369

סוג: מחקר

כותר: שינויים טכנולוגיים-פדגוגיים בהוראה בעידן של התפתחות

טכנולוגית מואצת

מחבר: זייפרט, תמי / זלקוביץ, ציפי

מו"ל: סמינר הקיבוצים

שנה: 2013

עמודים: 93

מקום: תל-אביב

מילות מפתח: שינוי; פדגוגיה; הוראה; טכנולוגיה; תקשוב; הוראה בסיוע מחשב;

מפתח:

תקציר:

המחקר הוא מחקר משולב מתודולוגית שמטרותיו לבדוק את הדרך שבה מתמודדים מרצים דיסציפלינריים, מדריכים פדגוגיים וצוות מרצים בתחום התקשוב במכללה להכשרת מורים עם תהליכי שינוי טכנולוגיים פדגוגיים במהלך ההוראה וההנחיה

שלהם. אוכלוסיית המחקר כללה 86 מרצים ו 187- סטודנטים, שהשיבו על שאלון מקוון מותאם לכל אחת מהאוכלוסיות. ככלל נמצא שיש הבנה ופתיחות לצורך בשינויים מואצים, בעיקר בתחום ההיכרות עם כלים טכנולוגיים וסביבות חדשות והשליטה בהם. אין די ידע בקרב המרצים והסטודנטים באשר לשינויים פדגוגיים מהותיים שהם חלק מהמהפכה הטכנולוגית של המאה ה 21-, ובאשר לכישורים שיידרשו מהם להתמודד עם המציאות החדשה. המחקר הצביע על הצורך לכוון את הכשרת המורים להתמודד עם שינויים בתהליכים טכנולוגיים ופדגוגיים, החל ברמת המרצים במכללה, עבור בפרחי ההוראה וכלה ברמת התלמידים בכיתה

.17

מספר פריט: 10887
מיון: 10.107.1
סוג: מאמר
כותר: מיצוב מטפורי של מורי מכללות להכשרת מורים בעידן של שינוי
מחבר: קופפרברג, עירית /ורדי-ראט, אסתר
עורך: קלויר, רמה /קוזמינסקי, לאה
מו"ל: מכון מופ"ת
שנה: 2012
בתוך: הבניית זהות מקצועית : תהליכי הכשרה ופיתוח מקצועי של מורים בישראל
עמודים: 488-505
מקום: תל-אביב
מילות מפתח: מכללות למורים; שינוי; מורי מורים; מטפורה;

.18

מספר פריט: 10926
מיון: P24
סוג: מאמר
כותר: דפואי שינוי והתפתחות בתפיסות מורים את משמעות ההוראה והלמידה בסביבות מבוססות טכנולוגיה
מחבר: ודמני, רבקה
מו"ל: מכון מופ"ת
שנה: 2012
בתוך: דפים : כתב עת לעיון ולמחקר בחינוך
כרך: 54
עמודים: 167-192
מילות מפתח: תפיסת תפקיד; טכנולוגיה; מערכת החינוך; שינוי; הוראה; למידה בסיוע מחשב; תקשוב;
**טקסט מלא: **
תקציר:

המחקר המתואר במאמר זה מתמקד בחקר התנסות רב-שנתית של מורות בכיתות ד-ו. גישת הלמידה וההוראה אשר נבחנה במחקר מבוססת על ביצוע משימות עתירות מידע בסביבה עתירת טכנולוגיה. המחקר מנתח ומפרש את דפוסי השינוי וההתפתחות של תפיסות המורות במגוון נושאים: למידה, הוראה, תפקיד הטכנולוגיה ודרכי פעולתן בכיתה. במחקר נעשה שימוש בכלי מחקר רבים (ראיונות, שאלונים, תצפיות) המתמקדים בתפיסות המורות, כמו גם בבחינת דרכי פעולתן בכיתה. מהממצאים עולה כי במהלך ההתנסות הרב-שנתית בסביבת למידה עתירת טכנולוגיה חלו שינויים בתפיסותיהן של המורות. בעקבות השינויים האלה המורות מתאפיינות במגוון השקפות אישיות ייחודיות. המחקר מראה כי שינוי תפיסתי הוא תהליך מורכב, רב-ממדי ומערכתי המתחולל בתוככי האדם. מגוון הדעות וההשקפות של המורות יוצר פסיפס של תפיסות משלימות ואף סותרות. ממצאי המחקר גם מצביעים על כך שקל יותר לשנות את דרכי ההוראה בכיתה מאשר את התפיסות החינוכיות של מורים.

.19

מספר פריט: 10999

מיון: P56

סוג: מאמר

קותר: עמדות של מורים כלפי שינויים פדגוגיים ותפיסתם של המורים את

ההוראה כפרופסיה: קשרים שהם מהות

מחבר: משכית, דיצה

מו"ל: גורדון

שנה: 2012

בתוך: עיון ומחקר בהכשרת מורים

כרך: 13

עמודים: 82-123

מילות מפתח: עמדות מורים; שינוי; פדגוגיה; הוראה; תפיסת תפקיד;

תקציר:

הדרישה ממורים להתחדש ולהתייעל, כחלק ממחויבותם המקצועית, מודגשת לאחרונה בספרות המחקרית ובקרב קובעי המדיניות. בו זמנית עומדות לדיון הן במחקר והן בקרב קובעי המדיניות סוגיית מעמדו של המורה וסוגיית מעמדה של ההוראה כמקצוע. בזיקה לכך מתמקד המחקר הנוכחי בבחינת הקשרים בין עמדות מורים כלפי שינויים פדגוגיים לבין תפיסת המורים את ההוראה כפרופסיה ובזיהוי העמדות השונות של מורים כלפי החדרת שינויים פדגוגיים בקרב מורים שהתנסו בפועל בהחדרת שינויים בעבודתם ומורים שאין להם ניסיון בכך.

במחקר השתתפו 520 מורים שמלמדים בבתי ספר יסודיים, בחטיבות ביניים ובחטיבות עליונות. ממצאי המחקר מצביעים על (1) קשרים מובהקים בין עמדות של מורים כלפי שינויים פדגוגיים לבין תפיסתם של מורים אלה את ההוראה כפרופסיה; (2) עמדות חיוביות יותר, באופן מובהק, כלפי החדרת שינויים בקרב מורים שהתנסו בפועל בהחדרת שינויים פדגוגיים לעומת מורים שאין להם ניסיון בכך, הן לפי שאלון העמדות והן לפי הדיפרנציאל הסמנטי; (3) תפיסת ההוראה כפרופסיה גבוהה יותר, באופן מובהק, בקרב מורים שהתנסו בהחדרת שינויים פדגוגיים בהשוואה למורים שאין להם ניסיון בכך. הממצאים והתובנות שעולות מהם מרחיבים את הידע על עולמם של מורים בנוגע לתפיסותיהם את ההוראה כפרופסיה ולעמדותיהם כלפי שינויים פדגוגיים. לפיכך ביכולתם לתרום לחשיבה אודות התהליכים הנדרשים להעצמתם של המורים ככוח שמוביל שינוי.

